

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Бородянського психоневрологічного інтернату з
геріатричним відділенням

27.06.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 27.06.2024 групою НПМ здійснено відвідування Бородянського психоневрологічного інтернату з геріатричним відділенням (далі – інтернат, заклад, ПНІ).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Паршакова Ольга Валеріївна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Морозов Руслан Олегович, начальник відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Цикаленко Ірина Ігорівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Круцюк Антон Володимирович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Петросов Владислав Георгійович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Любченко Наталія Михайлівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Загальна інформація.

Інтернат знаходиться за адресою: вулиця Ветеранів, 1, селище Бородянка, Бородянська селищна територіальна громада, Бучанський район, Київська область.

Керівник закладу – Ганіцька Марина Сергіївна.

Згідно з Положенням про Бородянський психоневрологічний інтернат з геріатричним відділенням (нова редакція), затвердженим рішенням Київської обласної ради 15.11.2022 № 372-14-VIII, інтернат є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в інтернаті.

В інтернаті створені психоневрологічне та геріатричне відділення, до складу яких входять відділення: соціальної реабілітації, підтриманого проживання, медико-соціальної корекції психоневрологічного відділення, паліативного догляду, соціальної реабілітації геріатричного відділення.

Заклад розрахований на перебування 355 осіб. На день відвідування у ПНІ перебувало 346 осіб, серед яких ліжкових хворих – 120 осіб, підопічних, що відносяться до маломобільних груп населення – 32 особи. В закладі перебуває 295 чоловіків та 51 жінка, серед яких 216 підопічних – дієздатні особи, 129 підопічних – особи, визнані у встановленому законодавством порядку недієздатними, 37 підопічних знаходяться під опікою закладу. Також у закладі перебуває 19 підопічних із числа внутрішньо переміщених осіб.

З початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну заклад став укриттям для мешканців навколишніх сіл. Окрім цього, 25.02.2022 до ПНІ були евакуйовані 80 пацієнтів комунального некомерційного підприємства Київської обласної ради «Київський обласний центр ментального здоров'я», з них 15 неповнолітніх.

З 26.02.2022 майже 800 осіб, які знаходились в інтернаті, перебували під окупацією РФ.

Зі сторони окупантів була заборона щодо створення гуманітарного коридору та евакуації підопічних. Без води, світла та тепла заклад залишався до 13.03.2022. І тільки 13.03.2022, отримавши дозвіл для проведення евакуації тривалістю 40 хвилин, підопічні інтернату були вивезені в 15 інтернатних закладів чотирьох областей України (фото 1).

В результаті обстрілів були зруйновані вікна актової зали, холів та двох кімнат першого та другого поверхів, дах підсобного господарства, патологоанатомічного корпусу, пошкоджено санвузли та опалювальна система.

Також окупанти розікрали значну кількість майна та створили безлад по території та в приміщеннях закладу (фото 2).

Станом на 03.06.2022 роботу закладу було повністю відновлено.

Значну допомогу у відновленні ПНІ надали благодійні та міжнародні організації.

Протягом 2022-2023 років інтернат отримав м'якого інвентарю на суму 2 131 449,08 грн, твердого інвентарю на суму 1 464 240,09 грн, продуктів харчування на суму 2 230 428,83 грн, медичного обладнання та медикаментів на суму 732 890,02 грн, альтернативних систем та засобів опалення, освітлення на суму 331 050,07 грн.

Результатом співпраці з міжнародними організаціями є проведені ремонтні роботи всіх санітарно-технічних вузлів, 2 входів та коридорів, замінено 8 бойлерів, облаштовано харчоблок установи, встановлені 24 санвузли (фото 3).

Також благодійні організації активно допомагають закладу по обладнанню релакс-кімнати для розвантаження та лікування, закупають побутову техніку тощо.

На території закладу працівниками та мешканцями ПНІ побудовано чотири дров'яні плити, які, за необхідності, забезпечують харчуванням всіх підопічних.

Фінансування закладу за 2023 рік становило: 47 120 520 грн.

Фінансування інтернату на 2024 рік затверджено у розмірі 57 412 190 грн.

Штатна чисельність працівників інтернату складає 254,5 штатних одиниць, з яких 171 штатна одиниця – медичний персонал (лікар загальної практики – сімейний лікар вищ.кат. – 1,0 шт.од.; лікар-психіатр вищ. кат. – 1,0 шт.од.; лікар-психіатр 2 кат. – 0,5 шт.од.; лікар-психіатр б/кат – 0,5 шт.од.; лікар-стоматолог вищ. кат. – 1,0 шт.од.; лікар УЗД вищ.кат – 1 шт.од.; лікар-невропатолог вищ. кат. – 0,5 шт.од.; лікар-геріатр вищ. кат. – 0,5 шт.од.)

Згідно з тарифікаційним списком працівників станом на 01.01.2024 в ПНІ працює 240 осіб.

Відповідно до затверджених посадових інструкцій медичних працівників до функціональних обов'язків медичного персоналу включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження.

Заклад має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (реєстраційне досьє від 12.07.2018 № 1207/04-М) за спеціальністю: організація і управління охороною здоров'я, психіатрія, терапія, неврологія, ортопедична стоматологія; за спеціальністю молодшого спеціаліста з медичною освітою: сестринська справа, лабораторна справа (клініка).

Працівники ПНІ своєчасно проходять медичні огляди.

У медичному блоці наявні наступні приміщення: кабінет завідувача, кабінет прийому лікаря, ординаторська, маніпуляційна, лабораторія, приймальня, кабінет лікаря – стоматолога, кабінет УЗД, кабінет проведення фізіо-терапевтичних процедур, приміщення для зберігання лікарських засобів та

виробів медичного призначення, ізолятор (2 окремих палати на 3 особи кожна, з окремими санітарно-гігієнічними приміщеннями), два відокремлених санітарно-гігієнічних приміщення для чоловіків та жінок.

В закладі запроваджено щорічні медичні профілактичні огляди підопічних. Огляд проводять лікарі закладу та додатково лікар-дерматолог, лікар-оторіноларінголог, лікар-офтальмолог, лікар-гінеколог. Для маломобільних підопічних до закладу прибуває рухомий флюорографічний кабінет.

Особи з інвалідністю забезпечені засобами пересування (крісла-колісні, палиці, милиці) та іншими засобами реабілітації згідно з індивідуальними програмами реабілітації (далі – ППР). На час відвідування 15 осіб закладу забезпечено ортопедичним взуттям у відповідності до ППР. Ортопедичним взуттям підопічні забезпечені згідно «Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321.

Лікарські засоби зберігаються в окремому приміщенні в спеціальних шафах, стелажах та сейфах в залежності від груп та призначення. Проводиться своєчасний контроль температури та вологості згідно пункту 4 розділу II «Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584.

У 2023 році в ПНІ померло 24 підопічних, з них 15 осіб із геріатричного відділення та 9 осіб з психіатричного відділення.

У 2024 році в ПНІ померло 9 підопічних, з них 8 осіб з геріатричного відділення та 1 особа з психіатричного відділення.

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням. В закладі наявне дієтичне та перспективне меню.

У приміщенні харчоблоку відсутній неприємний запах. Робочі поверхні та посуд чисті, витяжка в належному стані. Працівники, що залучені до робіт на харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухарем відбирається добова проба.

Витрати на харчування на одну особу в день в інтернаті складають 436,99 грн, а витрати на медикаменти на одну особу в день складають 11,23 грн.

Територія ПНІ огорожена (фото 4), вхід і вихід з території здійснюється через пропускний пункт. На території облаштовано місця для відпочинку, криті та відкриті альтанки, лави та інше (фото 5).

На території інтернату функціонує капличка (фото 6). Також для задоволення релігійних потреб підопічних до інтернату регулярно навідуються священнослужителі.

Загальна площа закладу становить 7426,6 м².

Заклад має 1 триповерховий житловий корпус. Житлова площа становить 6225,7 м².

В закладі дотримані вимоги інклюзивності приміщень, зокрема працює ліфт (фото 7), всі виходи з корпусу облаштовано пандусами (фото 8). Ліжкові хворі підопічні проживають на першому поверсі корпусу.

Житловий корпус обладнаний автоматичною пожежною сигналізацією, ведеться облік вогнегасників та забезпечено їх своєчасне обслуговування.

В закладі наявний план основних заходів цивільного захисту на випадок надзвичайних ситуацій, затверджений директором ПНІ від 07.05.2024.

У житловому корпусі вікна не заґратовані.

У ПНІ облаштовано кімнату для відпочинку та зустрічей із рідними.

Групою НППМ відмічено задовільний рівень дотримання санітарно-гігієнічних вимог та дезінфекційних заходів.

У холах облаштовані зони відпочинку, наявні телевізори для спільного перегляду (фото 9).

В корпусі є кімната «Чайовня», де підопічні можуть зберігати та вживати власні продукти харчування (фото 10, фото 11).

У кімнатах закладу проживає від одного до чотирьох підопічних. Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах закладу задовільне.

Підопічні користуються власними речами, в тому числі мобільними телефонами. У деяких житлових кімнатах є телевізори, комп'ютери та інша побутова техніка (фото 12). Також корпус підключено до мережі Wi-Fi (фото 13).

Підопічні забезпечені сезонним одягом.

Постільна білизна, одяг підопічних та засоби гігієни персоналізовано (фото 14). Для здійснення санітарно-гігієнічних процедур облаштовано душові кімнати, а також проводяться банні дні.

У закладі функціонує актова зала на 250 місць.

Групою НППМ відмічено високий рівень надання психологічної підтримки підопічним, організації працетерапії, ведення активної роботи фахівців закладу з реабілітації підопічних.

Підопічні займаються конструюванням, арт-терапією, сенсорикою, відвідують різноманітні гуртки (шашки, шахи, читання книг, малювання, художня самодіяльність, творчість).

Також підопічні користуються бібліотекою та спортивно-оздоровчим комплексом.

За результатами проведених концертів та інших творчих заходів організатор культурно-дозвіллевої діяльності публікує світлини на сторінці в соціальній мережі Facebook (фото 15).

Зупинка громадського транспорту та магазин, де дієздатні підопічні можуть купувати товари, знаходиться біля ПНІ.

Перукарські послуги підопічним надаються у закладі двома перукарями.

На кожного підопічного ведуться особові справи, укладаються договори про надання соціальної послуги.

Керівництвом закладу налагоджена співпраця із центром надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

Закладом проводиться робота з питань заміни опікуна у разі, якщо опікун не здійснює належним чином свої обов'язки, а також робота з поновлення дієздатності підопічних.

Позитивним здобутком закладу є створення відділення підтриманого проживання, де облаштовано 4 кімнати з окремими санвузлами та кухнею (фото 16, фото 17). Це відділення обладнано також окремим входом, оснащеним пандусом.

Водопостачання у закладі централізоване, також використовується скважина. Якість питної води із скважини відповідає нормам ДСанПіН 2.2.4.171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» відповідно до Протоколу № 37 дослідження якості питної води.

Заклад забезпечений генераторами, у тому числі потужними на 110 кВт, 105 кВт та 120 кВт.

В якості укриття підопічні та персонал закладу використовують протирадіаційне укриття № 165504, яке, відповідно до акту оцінки стану готовності захисної споруди цивільного захисту від 30.04.2024, оцінюється як обмежено готове до використання за призначенням.

На території ПНІ здійснюється будівництво укриття (фото 18), яке передбачає два окремі оснащені пандусом виходи (фото 19), медичний куточок, кімнату відпочинку.

На момент відвідування завершено перший етап будівництва укриття, встановлено сантехніку та витяжні системи (фото 20, фото 21).

Укриття облаштоване розкладними ліжками, наявний запас ліків, води та продуктів харчування (фото 22).

Під час повітряної тривоги підопічні, за словами адміністрації інтернату, спускаються у протирадіаційне укриття № 165504, для ліжкових хворих застосовується правило «двох стін».

Дієздатні підопічні, за власним бажанням, можуть відмовлятися від перебування в укритті під час оголошення сигналу «Повітряна тривога», про що пишуть відповідні заяви.

Також на кожного підопічного підготовлені коробки із речами першої необхідності на випадок екстреної евакуації.

Всі підопічні ПНІ мають документи.

Витрачання та облік особистих коштів підопічних відбувається відповідно до Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173 (далі – Порядок).

16 підопічних офіційно працевлаштовані в закладі та отримують заробітну плату.

Групою НПМ відзначено доброзичливу та приємну атмосферу, що панує у закладі.

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування з 112 підопічними та 12 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 04.10.2022. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення прав:

- на свободу та особисту недоторканість;
- на достатній життєвий рівень;
- на охорону здоров'я та медичну допомогу;
- володіти, користуватися своєю власністю.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

1. Департаменту соціального захисту населення Київської обласної державної адміністрації:

забезпечити належний контроль та вжиття в межах компетенції заходів, направлених на усунення причин, що можуть спричинити порушення прав підопічних ПНІ;

вжити заходів щодо укомплектування вакантної посади лікаря-психіатра в інтернаті для належного забезпечення прав підопічних на охорону здоров'я та медичну допомогу.

2. Бородянському психоневрологічному інтернату з геріатричним відділенням забезпечити:

неухильне виконання вимог Типового положення про психоневрологічний інтернат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 957 та пункту 2.7 Положення № 161-06-VIII, а саме:

- створення належних умов для проживання/перебування підопічних;

розробку графіку та забезпечення своєчасного проходження підопічними поглибленого комплексного медичного огляду (з обов'язковим проходження рентгенологічного дослідження (флюорографії);

забезпечити не менше ніж один раз на рік огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування в інтернаті;

належне використання виплат підопічних виключно в їх інтересах, рух, облік та зберігання таких виплат, а також щоквартальний аналіз інформації про облік та рух коштів підопічних відповідно до Порядку;

вжити заходів з протезування зубів підопічних.

Під час відвідування 27.06.2024 встановлено, що адміністрацією установи проводиться робота з усунення недоліків та виконання рекомендацій, наданих за результатами попереднього відвідування, зокрема, витрачання та облік особистих коштів підопічних відбувається відповідно до Порядку; підопічним забезпечено своєчасне проходження поглибленого комплексного медичного огляду та регулярний огляд лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

1. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах інтернату, що є порушенням норм житлової площі на одну особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Наприклад, площа однієї з кімнат становить 13,882 м² (фото 23), а сама кімната розрахована на проживання 4 осіб (в кімнаті наявні 4 ліжка). Відтак на одну особу припадає 3,47 м².

Зазначене порушує передбачені чинним законодавством норми площі на особу (8-10 м²).

2. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в кімнатах недостатня кількість твердого інвентарю, а саме: приліжкових тумб, стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей (фото 24).

3. Окрім цього, шафи підопічних використовуються не за призначенням, оскільки в них не зберігаються особисті речі підопічних.

Так, групою НПМ встановлено, що в деяких кімнатах підопічних шафи закриті на замки, ключі від яких зберігаються лише в молодшого медичного персоналу. Отже, підопічні не мають доступу до своїх шаф. Більш того, персонал використовує шафи для власних потреб, зберігаючи на полицках ковдри, матраци та побутову хімію (фото 25, 26).

У пункті 34 розділу III Восьмої Загальної доповіді Європейського комітету із запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – КЗК) наголошується, що дуже важливо надавати у розпорядження підопічних місце для зберігання особистих речей, а відсутність такої можливості може сприйнятися підопічними як посягання на його особисту безпеку та незалежність.

4. Підопічні закладу харчуються з металевого посуду та використовують при прийомі їжі тільки ложки. Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – КЗК) у пункті 35 Восьмої Загальної доповіді [СРТ/Inf (98) 12] зазначає, що слід надавати підопічним можливість використовувати елементи звичайного «нелікарняного» життя – наприклад, користуватися відповідним посудом та столовими приборами, що є невід'ємною частиною програми психосоціальної реабілітації (фото 27).

5. В кухонних приміщеннях відділень ПНІ наявні чайники з питною водою, проте коридори та кімнати корпусу не облаштовані баками з питною водою в доступних для підопічних місцях.

6. В харчових складах інтернату через непрацюючу вентиляційну систему наявна цвіль, комахи та сирість.

7. Температура повітря в житлових кімнатах підопічних досягає 28 °С (фото 28, фото 29).

8. Відповідно до пункту 6 Типового положення про психоневірологічний інтернат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 957, проміжки часу між прийманням їжі не повинні перевищувати чотирьох годин, останнє приймання їжі підопічними здійснюється за дві години до сну. Проте в інтернаті, відповідно до графіку дня, вечір відбувається о 18.30-19.00, а нічний сон о 22.00, отже проміжок між останнім прийманням їжі та нічним сном становить більше, ніж 2 години (фото 30). Окрім цього, проміжок між сніданком та обідом становить більше ніж 4 години.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини)

9. В деяких туалетних кімнатах унітази розташовані впритул один до одного та не мають перегородок (фото 31). Зазначене призводить до порушення права підопічних на приватність.

10. Під час відвідування закладу з'ясовано, що на території ПНІ встановлено камери відеоспостереження, якими здійснюється відеофіксація перебування підопічних та інших осіб у місцях загального користування.

Пунктом першим статті 302 Цивільного кодексу України передбачено, що збирання, зберігання, використання і поширення інформації про особисте життя фізичної особи без її згоди не допускаються, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

З пояснень адміністрації закладу з'ясовано: відеоспостереження встановлено для швидкого реагування на зміни психічних станів підопічних, що обумовлено значною кількістю підопічних, які, внаслідок загострення психічного розладу (в стані збудження), спричиненого перебуванням у місцях великого скупчення людей, схильні до самоушкодження та нанесення тілесних ушкоджень іншим особам, що становить небезпеку для життя та здоров'я мешканців та працівників інтернату.

Пунктом 7 частини 1 статті 12 Законом України «Про охоронну діяльність» визначено, що для проведення відкритої відео- та фотозйомки подій, як допоміжного засобу запобігання протиправним діям, необхідно обов'язкове оприлюднення на об'єкті, що охороняється, інформації про здійснення таких заходів.

Таким чином, у місцях здійснення відеоспостереження на видному для належного візуального сприйняття підопічних та персоналу закладу місці мають бути розміщені попереджувальні знаки про здійснення відеоспостереження.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

11. Під час відвідування встановлено невідповідність лікарських спеціальностей, які зазначені у штатному розписі, лікарським спеціальностям, які вказані в ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, а саме: в штатному розписі наявні лікар-загальної практики – сімейний лікар, лікар УЗД та лікар-геріатр, в той час, коли вказані спеціальності відсутні в реєстраційному досьє ліцензії.

12. Ведення медичної документації в закладі не відповідає наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування». Особиста медична документація підопічних ведеться в застарілій формі «історія хвороби», що не відповідає чинним формам медичної документації.

13. У закладі не працює клінічна лабораторія, що не дозволяє проводити гематологічний контроль підопічним, які тривалий час лікуються лікарським засобом Clozapine та його аналогами, що порушує вимог наказу Міністерства

охорони здоров'я України «Про гематологічний контроль при лікуванні лепонексом (клозапіном)» від 08.08.1995 № 147.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

14. Не всі приміщення інтернату у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, які належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

в коридорах психіатричного відділення відсутні горизонтальні поручні для полегшення пересування малорухоливим особам (фото 32);

відсутні кнопки виклику персоналу, що спричиняє незручності у разі коли ліжковий хворий потребує допомоги персоналу;

верхні і нижні сходи не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходів сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу (фото 33).

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України)

15. На інформаційних стендах закладу відсутня інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав, інформація про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тощо.

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України, стаття 25 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

16. У закладі застосовуються обмеження щодо свободи пересування підопічних з відділення інтенсивного догляду на території ПНІ. Групою НПМ відмічено, що підопічним, які перебувають під посиленним наглядом, заборонено залишати закриту на замок огорожену територію для їх перебування (фото 34). Зазначене внутрішнє правило не має правових підстав, адже Положенням про відділення інтенсивного догляду для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю Бородянського психоневрологічного інтернату з геріатричним відділенням не передбачено обмеження свободи пересування підопічних. Зі слів персоналу, вказане правило створено задля забезпечення безпеки підопічних та уникнення випадків втечі з території закладу.

Незважаючи на те, що вказана практика застосовується в інтересах підопічних, моніторингова місія ООН з прав людини в Україні неодноразово

зазначала у своїх доповідях, що такий підхід порушує право мешканців на свободу та потребує перегляду.

Інше

17. Групою НПМ під час відвідування встановлено, що арматурні картки у закладі ведуться російською мовою, що порушує частину 1 статті 1 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», а саме єдиною державною (офіційною) мовою в Україні є українська мова.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Київській обласній військовій адміністрації, Київській обласній раді:

вжити заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності;
забезпечити контроль за додержанням прав підопічних.

2. Бородянському психоневрологічному інтернату з геріатричним відділенням:

забезпечити дотримання норм житлової площі на одну особу;
облаштувати житлові кімнати інтернату відповідно до Мінімальних норм;
забезпечити використання твердого інвентарю підопічних для їх особистих потреб;

забезпечити можливість користування підопічними столовими приборами;
облаштувати баки з питною водою в доступних для підопічних місцях;
вжити заходів щодо проведення ремонтних робіт у приміщенні складу;
вжити заходи щодо врегулювання температурного режиму в житлових кімнатах;

забезпечити проміжки часу між прийманням їжі не більше, ніж чотири години та останнє приймання їжі за дві години до сну;

забезпечити дотримання права на приватність в туалетних кімнатах;
привести у відповідність ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики до лікарських спеціальностей, які затверджені штатним розписом;

запровадити ведення медичної документації у відповідність до наказу МОЗ України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування»;

забезпечити проведення гематологічних обстежень підопічних, які приймають лікарський засіб Clozapine або його аналоги;

обладнати коридори корпусу горизонтальними поручнями;

оснастити житлові кімнати кнопками виклику персоналу;

забезпечити маркування сходинок сходового маршруту;
встановити попереджувальні знаки про здійснення відеоспостереження;
забезпечити юридичне врегулювання практики застосування обмежень
свободи пересування підопічних на території ПНІ;
забезпечити ведення арматурних карток державною мовою.

Додатки: фотоматеріали на 9 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного
механізму в закладах соціального
забезпечення та освіти Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини**

Ольга ПАРШАКОВА

Фото 1

фото 2

Фото 3

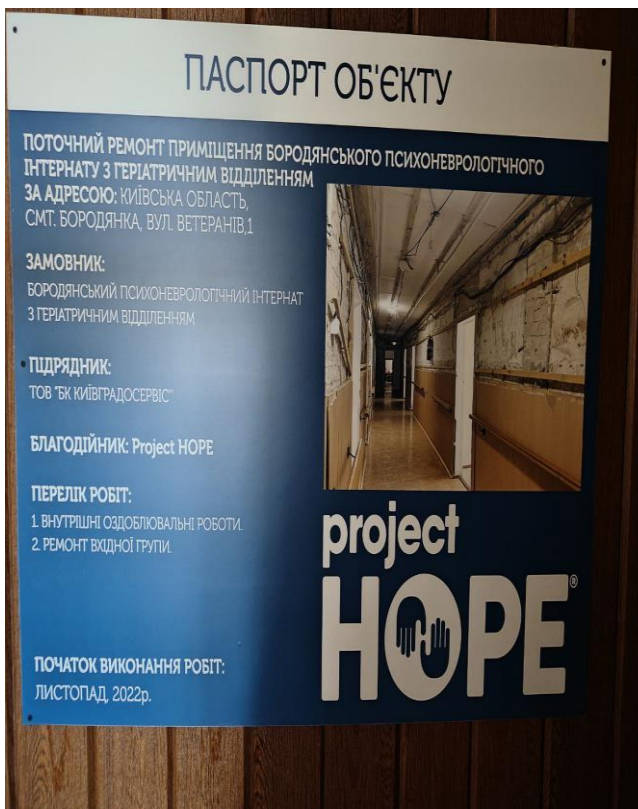

фото 4

Фото 5

фото 6

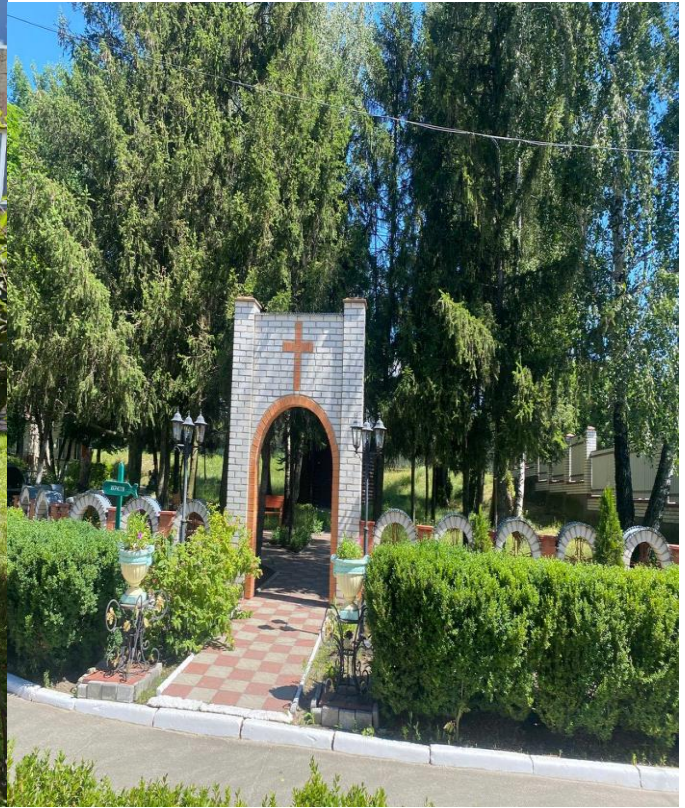

Фото 7

фото 8

Фото 9

фото 10

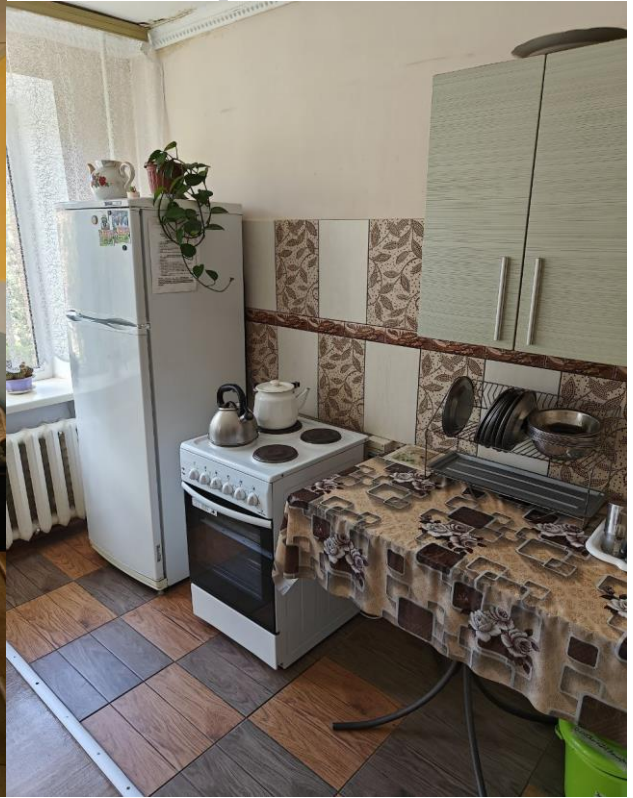

Фото 11

фото 12

Фото 13

фото 14

Фото 15

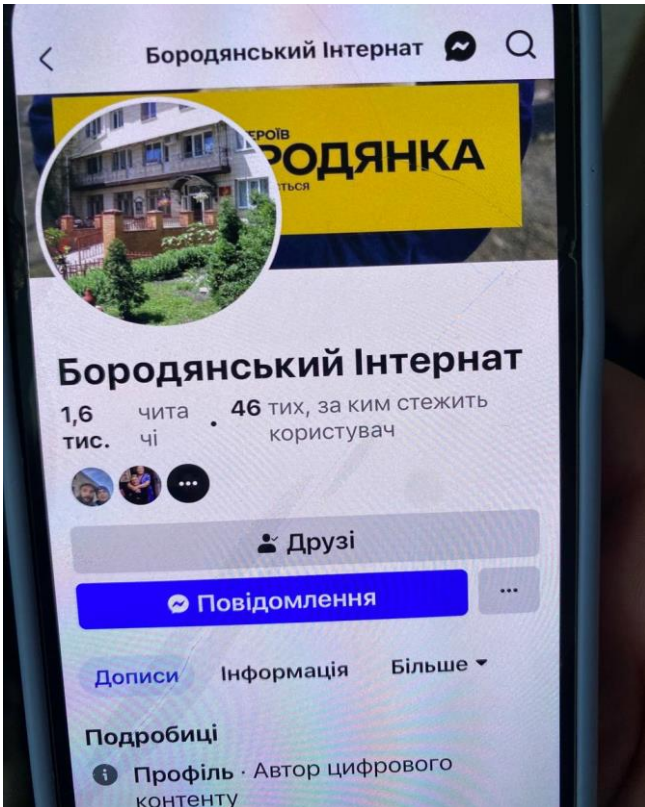

фото 16

Φοτο 17

φοτο 18

Φοτο 19

φοτο 20

Фото 21

фото 22

Фото 23

фото 24

Φοτο 25

φοτο 26

Φοτο 27

φοτο 28

Фото 29

фото 30

Фото 31

фото 32

Фото 33

фото 34

